

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kone- ja tuotantotekniikka
Kone- ja laiteautomaatio

Tutkintotyö

Timo Parviainen

TYNNEÄLYN HYÖDYNTÄMINEN INSINÖÖRITYÖSKENTELYSSÄ

Työn ohjaaja
Työn teettäjä
Tampere 2008

Yliopettaja Olavi Kopponen
KPM-Engineering Oy, valvojana toimitusjohtaja Matti Mikkola

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kone- ja tuotantotekniikka

Kone- ja laiteautomaatio

Parviainen, Timo

Tutkintotyö

Työn ohjaaja

Työn teettäjä

Maaliskuu 2008

Hakusanat

Tunneällyn hyödyntäminen insinööriyöskentelyssä

25 sivua + - liitesivua

Yliopettaja Olavi Kopponen

KPM-Engineering Oy, valvojana toimitusjohtaja Matti Mikkola

Tunneäly

TIIVISTELMÄ

Työn aiheena on tunneällyn hyödyntäminen insinööriyöskentelyssä. Työn teettäjänä on tamperelainen monialainen insinööriyöskentely KPM-Engineering Oy, jossa työskentelee n. 80 monen eri alan teknistä asiantuntijaa. Rakennesuunnittelu käsittää n.80 % yrityksen toimialasta. KPM-Engineering Oy on osa Finnmap Consulting Groupia. FMC-groupissa on henkilöstöä n. 950 useassa eri kaupungissa Suomessa sekä Virossa, Puolassa, Liettuassa sekä Intiassa.

Tutkintotyö koostuu kahdesta pääaiheesta. Ensimmäiseksi tavoitteena on auttaa esimiehiä ymmärtämään tunneällyn merkitys nykyjohtamisessa. Tarkoituksena on että opitaan tunnistamaan kehittymisen avaintekijöitä ja systemaattisia menetelmiä omien tunteiden havaitsemiseen.

Toisena pääaiheena on tarkoitus kehittää sosiaalista älykkyyttä ja oppia hyödyntämään tunneällymetodeja työhyvinvoinnin lisäämiseksi. Keskeisenä tehtävänä näen sen, että voisin näyttää toteen, että tunneäly ei ole sama asia kun tunteiden näyttäminen.

Työn tuloksena on toivottavasti jonkinlainen opastava teos ?

TAMPERE POLYTECHNIC
Mechanical and Production Engineering
Machine Automation
Parviainen, Timo
Engineering Thesis
Thesis Supervisor
Commissioning Company

Use of emotional intelligence in engineering work
25 pages, - appendices
Olavi Kopponen, supervising teacher
KPM-Engineering Oy, supervisor: president Matti
Mikkola

March 2008
Keywords

Emotional intelligence

ABSTRACT

Subject of the thesis is use of emotional intelligence in engineering work. Orderer of the thesis is engineering office KPM-Engineering Oy. KPM-Engineering Oy is located in Tampere and it employs 80 people. Company is specialised in structural design which covers about 80 % of turnover. KPM-Engineering Oy is part of FMC Group. FMC Group employs 950 people in many cities of Finland and also abroad in Estonia, Poland, Lithuania and India.

The thesis consists of two main parts. The first object of thesis is to help supervisors understand meaning of emotional intelligence in modern leadership. The purpose is to learn how to recognise key factors of emotional intelligence and systematic methods to detect one's feelings.

The second main task is to develop social intelligence and learn how to use different kinds of emotional intelligence methods to increase well-being. Main object is to demonstrate that emotional intelligence differs from merely showing one's feelings.

Result of this thesis is guidebook about emotional intelligence.

ALKUSANAT

Tutkintotyön aihe kokonaisuudessaan oli hyvin antoisa ja monipuolinen, koska se oli todellinen ja tulevaisuudessa tarpeellinen työn teettäneelle yritykselle. Kuitenkin työn tekemiseen ja suunnitteluun sain ”vapaat kädet” ja samalla soveltaa luovuutta ja koulussa opittuja asioita. Työn kautta sain tutustua eri kantilta jo muuten hyvin tuntemiini työtovereihini sekä työn ohjaajaan ja työn teettäjään. Ajankäyttö koostui pääosin etätyöstä, jokapäiväisistä keskusteluista työtovereiden kanssa, netissä surfaamisesta etsiessäni lähtötietoja asiasta sekä useista palavereista tutkintotyön ohjaajan ja työn teettäjän kanssa. Haluan kiittää hyvästä yhteistyöstä Matti Mikkolaa ja Olavi Kopposta. Lisäksi haluan kiittää perhettäni sekä muita sukulaisia pitkäpinnaisuudesta opiskeluaikaani kohtaan.

Tampereella 5. maaliskuuta 2008

Timo Parviainen

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ ABSTRACT ALKUSANAT

SISÄLLYSLUETTELO	5
1 JOHDANTO	6
2 KPM-ENGINEERING OY	7
2.1 YRITYKSEN HISTORIA	11
2.2 FMC-GROUP	12
3 MISTÄ TUNNEÄLYSSÄ ON KYSYMYS	14
3.1 TUNNEÄLYN HISTORIAA	14
3.2 TUNNEÄLYN OSATEKIJÖITÄ	14
3.2.1 <i>Omien tunteiden tiedostaminen</i>	14
3.2.2 <i>Tunteiden hallitseminen</i>	15
3.2.3 <i>Motivaation löytäminen</i>	15
3.2.4 <i>Muiden tunteiden havaitseminen</i>	15
3.2.5 <i>Ihmissuhteiden hoito</i>	16
3.3 TUNNEÄLY TIIVISTETTYNÄ	16
3.4 AIVOJEN TUNNETIETOKONE -> MANTELITUMAKE	17
4 TUNNEÄLYN MERKITYS NYKYJOHTAMISESSA	18
5 TUNNEÄLYN HYÖDYNTÄMINEN	20
5.1 YLEISTIETOUTTA HYÖDYNTÄMISESTÄ	20
5.2 HYÖDYNTÄMISTÄ ORGANISAATION KANNALTA	22
5.3 KUN TUNTEET KARKAAVAT	22
5.4 SUHDEVERKOSTO	23
6 YHTEENVETO	24
LÄHTEET	25
LIITTEET	

Ei liitteitä

1 JOHDANTO

Työn aiheena on tunneälyn hyödyntäminen insinööriyöskentelyssä.

Tutkintotyö koostuu kahdesta pääaiheesta.

Ensimmäiseksi tavoitteena on auttaa esimiehiä ymmärtämään tunneälyn merkitys nykyjohtamisessa. Tarkoituksena on, että opitaan tunnistamaan kehittymisen avain tekijöitä ja systemaattisia menetelmiä omien tunteiden havaitsemiseen.

Viime aikoina on havaittu, että tärkein asia ihmisten menestymiseen opinnoissa sekä työelämässä ei olekaan älykkyysosamäärä, vaan vähintään yhtä tärkeä asia on tunneäly.

Toisena pääaiheena on tarkoitus kehittää sosiaalista älykkyyttä ja oppia hyödyntämään tunneälymetodeja työ hyvinvoinnin lisäämiseksi. Keskeisenä tehtävänä näen sen toteennäyttämisen, että tunneäly ei ole sama asia kun tunteiden näyttäminen.

Helposti tunneäly käsitetään keinotekoiseksi tunteiden korostamiseksi tai kiusalliseksi pehmoiluksi. Tämän käsityksen perusteltu todistaminen vääräksi on yksi tärkeä tekijä päättötyössäni.

Lähtötietoja etsiessäni tunneälyn piiristä tulin useasti törmänneeksi kahteen hyvin erilaiseen tunneälyn asiantuntijaan.

Amerikkalainen Daniel Goleman ja suomalainen Mikael Saarinen ovat molemmat omalla tahollansa tehneet merkittävää pioneerityötä tunneälyn piirissä ja samalla vieneet eteenpäin tunneälyn merkitystä ihmisten jokapäiväisessä toiminnassa.

Suuriman hyödyn tutkintotyön toimeksiantajalle tulee kenties muodostamaan tunneälyn merkityksen huomaaminen jokapäiväisten asioiden hoitamisessa sekä sen tärkeän tosiasian tiedostaminen että tunneälykäs johtaja inspiroi, herättää intohimon ja innostuksen tekemiseen sekä pitää ihmiset motivoituneina ja sitoutuneina.

Tutkintotyön teettävä yritys on minulle tuttu jo ennestään, koska olen työskennellyt yrityksessä vuodesta 1985. Oli siis luontevaa saada tutkintotyön aihe juuri tästä yrityksestä.

Aihe on sinänsä hyvin ajankohtainen, sillä tunneäly-käsite on viime aikoina ollut hyvin paljon esillä erilaisissa yhteyksissä, ja aiheesta järjestetään monennäköistä ja monentasoista koulutusta.

2 KPM-Engineering Oy

Työn teettäjä KPM-Engineering Oy on suunnittelupalveluja tuottava monialainen insinööritoimisto.

KPM-Engineering Oy sijaitsee Tampereen Pienteollisuustalossa yliopiston ja Tamperetalon välittömässä läheisyydessä.

Kuva 1. KPM-Engineering Oy:n toimitalo Tullin yrityskorttelissa.

Monialaisen insinööritoimiston suurin osa-alue on kiistatta rakennesuunnittelun puolella käsittäen teräsrakenne-, teräsbetonirakenne- sekä puurakennesuunnittelun.

Teräsrakennesuunnittelun yhtenä suurimmista alueista on kattilavoimalaitosten teräsrakennesuunnittelu.

Puurakennesuunnittelu on pääsääntöisesti pientalojen elementtisuunnittelua eli niin sanottua ”talopakettien” suunnittelua. Liimapuupalkkisuunnittelun osuus on kasvavassa osassa.

Teräsbetonirakennesuunnittelun hoitaa tytäryhtiömme KA-rakenne Oy.

Kuva 2. KPM-Engineering Oy:n suunnittelema mökkejä lumisessa rinteessä.

Uutena sektorina yrityksessä on tulossa rakennuttaminen.

Lisäksi naulalevyristikkosuunnittelu edustaa merkittävää osaa yrityksen liikevaihdosta. KPM-Engineering on naulalevyristikkosuunnittelussa markkinajohtaja Suomessa.

Naulalevyristikkosuunnittelussa työkaluna käytetään yrityksessä kehitettyä KPM-Wood ohjelmaa.

Kuva 3. KPM-Engineering Oy:n NR-osaston suunnittelempia ristikoita.

Pienempänä, vaan ei merkityksettömänä sektorina on kone-, laitos- ja laivasuunnitteluosasto.

Koneenrakennussuunnittelu tehdään pääasiallisesti asiakkaiden tiloissa pitkin Suomen maata.

Kuva 4. Metso Powerin toimittama voimakattila UPM:n tehdasalueella Ranskassa. KPM-Engineering Oy:n tehtäviin kuului teräsrakenteiden sekä prosessikanaviston suunnittelu.

Kansainvälistyminen nähdään merkittävänä osana yrityksen tulevaisuutta suunniteltaessa.

Tästä oivana esimerkkinä on juuri aloitettu yhteistyö voimakattilalaitoksen kanaviston suunnittelusta Foster-Wheeler Polskan kanssa.

Monialaisuudesta johtuen yrityksen asiakaskunta on todella laaja, sisältäen suuret kotimaiset rakennusliikkeet, teräsrakenne-toimittajat, kattilalaitostoimittajat Suomessa sekä Puolassa, telakat, suurimmat talotehtaat sekä merkittävimmät naulalevyristikkovalmistajat Suomessa.

KPM-Engineering Oy:llä on RAKLI-SKOL-ATL:n hyväksymä laatujärjestelmä.

Kuva 5. Freedom of the Seas - loistoristeilijä, jota KPM-Engineering oli mukana suunnittelemassa, lähdössä Karibian merelle Aker-Yardsin Turun telakalta.

2.1 Yrityksen historia

Vuonna 1982 perustettiin KPM-Suunnittelu Oy Tampereen Kaukajärvellä. Yrityksen päätoimiala oli puisten naulalevyrakenteiden suunnittelu sekä kova tarve kehittää omaa ohjelmaa edellä mainitun työn tehostamiseksi. Myöhemmin ohjelman kehityksen aikana aloitettiin myös teräsrakenteiden lujuuslaskenta sekä teräsrakennesuunnittelu.

Vuonna 1982 perustettiin myös Tamekon Ky. Aluksi toimitilat olivat Koulukadulla, josta vuonna 1985 yritys siirtyi Tullin alueelle, missä edelleen toimitaan. Yrityksen toimialoina olivat teräsrakennesuunnittelu sekä laivojen konetilojen varustelus suunnittelu kotimaisille telakoille.

Vuonna 1990 KPM-Suunnittelu ja Tamekon ajautuivat yhteen, jolloin perustettiin KPM-Tamecon Oy, juuri ennen laman alkua. Vaikeiden aikojen yritysjärjestelyjen myötä sitten syntyi KPM-Engineering Oy.

Vuonna 2002 silloiset omistajat myivät koko osakekannan Finnmap Consulting Oy:lle.

Tällä hetkellä KPM-Engineering on osa FMC-groupia.

2.2 FMC-group

Finnmap Consulting Oy:n ympärille on rakentunut vahva ja monipuolinen konserni FMC-group.

FMC-group muodostaa rakennetekniikkaan kokonaisvaltaisesti erikoistuneen ja maantieteellisesti laaja-alaisesti toimivan dynaamisen suunnittelukonsernin Suomessa ja muualla Euroopassa.

Konsernin 35 toimistoa käsittävän alue- ja tytäryhtiöverkoston palveluksessa on lähes 950 henkilöä.

FMC-groupin erikoisosaaminen on suurten rakennushankkeiden rakennesuunnittelu. Tästä hyvänä esimerkkinä on yhteenliittymä FINNprima, joka on vastuullinen rakennesuunnittelija Olkiluoto 5- projektissa.

FMC-group on Suomen johtava rakennetekniikan asiantuntija.

Suurimmat tytäryhtiöt ovat:

- Finnmap Consulting
- AIRIX Teollisuus
- AIRIX Talotekniikka
- AIRIX Ympäristö
- KPM-Engineering
- Aaro Kohonen (+IS-Plan)
- Narmaplan

FMC-group on 3d-suunnittelun edelläkävijä teräsrakenne- sekä teräsbetoni-rakennesuunnittelussa.

Ulkomailla FMC-group palvelee Latviassa, Liettuassa, Puolassa ja Venäjällä tytäryhtiöiden kautta sekä Virossa kahden osakkuusyhtiön kautta.

Pääkonttori sijaitsee Helsingin Pasilassa.

www.finnmapcons.fi

<p>HELSINKI</p> <p>Finnmap Consulting Oy PL 992 Rautamästarinkatu 7 A 00521 Helsinki puh. 0207 393 300 faksi 0207 493 396 www.finnmapcons.fi etunimi.sukunimi@finnmapcons.fi</p>	<p>LAPPEENRANTA</p> <p>Finnmap Consulting Oy Lappeenranta toimisto Pöytälistonkatu 3 53100 Lappeenranta puh. (05) 414 1802 faksi (05) 414 1805</p>	<p>PORVOO</p> <p>Finnmap Consulting Oy Porvoon toimisto Luntninkatu 8 06100 Porvoo puh. (019) 534 020 faksi (019) 534 0225</p>	<p>VANTAA</p> <p>Contesta Oy PL 23 Rautaportantie 8 C 01601 Vantaa puh. (09) 2525 2424 faksi (09) 2525 2426 www.contesta.fi etunimi.sukunimi@contesta.fi</p>
<p>PARAINEN</p> <p>Contesta Oy Skräbbälentie 16 21600 Parainen puh. 0207 430 620 faksi 0207 433 621 www.contesta.fi etunimi.sukunimi@contesta.fi</p>	<p>ESPOO</p> <p>Aaro Kohonen Oy Koronkatu 2 02210 Espoo puh. (09) 88 791 faksi (09) 803 7715 www.aarokohonen.com etunimi.sukunimi@also.fi</p>	<p>KUUSANKOSKI</p> <p>Aaro Kohonen Oy Kuusankosken toimisto PL 81, Niementie 13 45701 Kuusankoski puh. (05) 374 5680 faksi (05) 374 5687</p>	<p>PIETARSAARI</p> <p>Aaro Kohonen Oy Pietarsaaren toimisto Pöytälistonkatu 3 63600 Pietarsaari puh. (06) 762 6200 faksi (06) 762 6270</p>
<p>SEINÄJOKI</p> <p>Aaro Kohonen Oy Seinäjoen Toimisto Pöytälistonkatu 6A 60100 Seinäjoki puh. (06) 438 7797 faksi (06) 438 7795</p>	<p>VAASA</p> <p>Finmacon Oy Botnia Helsinginkatu 19 F 65100 Vaasa puh. (06) 312 7433 faksi (06) 312 2433 finmacon.botnia@netikka.fi</p>	<p>HAMEENLINNA</p> <p>Finmacon Oy Häme Larvin Kyösein katu 28 13130 Hämeenlinna puh. (03) 626 280 faksi (03) 653 7237 www.hs.fi/public/finmacon sukunimi.finnmacon@gmail.hdc.fi</p>	<p>JYVASKYLÄ</p> <p>Finmacon Oy Keski-Suomi Määräkatu 27 A 40320 Jyväskylä puh. (014) 338 7400 faksi (014) 338 7401 www.finnmacon.fi etunimi.sukunimi@finnmacon.fi</p>
<p>TAMPERE</p> <p>KPM-Engineering Oy Yleispöytälistonkatu 60 C 33100 Tampere puh. (03) 273 711 faksi (03) 273 7300 www.kpmeng.fi etunimi.sukunimi@kpmeng.fi</p>	<p>TURKU</p> <p>Narmaplan Oy Pirkämäenkatu 4 A 20250 Turku puh. (02) 773 9999 faksi (02) 273 9966 www.narmaplan.fi etunimi.sukunimi@narmaplan.fi</p>	<p>RAUMA</p> <p>Narmaplan Oy Kuninkaankatu 3 26100 Rauma puh. (02) 822 1911 faksi (02) 822 8955</p>	<p>KUOPIO</p> <p>Rakennussuunnittelu- toimisto Nylund Oy Pöytälistonkatu 26-28 70100 Kuopio puh. (017) 266 7900 faksi (017) 266 7909 www.suunnittelunylund.fi etunimi.sukunimi@suunnittelunylund.fi</p>
<p>KUOPIO</p> <p>Siltanylund Oy Pöytälistonkatu 26-28 70100 Kuopio puh. (017) 266 7900 faksi (017) 266 7909 www.siltanylund.fi etunimi.sukunimi@siltanylund.fi</p>	<p>OULU</p> <p>Siltanylund Oy Oulun toimisto Saaristonkatu 14 A 90100 Oulu puh. (08) 545 3189 faksi (08) 545 3192</p>	<p>RIGA</p> <p>SIA Finnmap Latvija Viesības Gatve 87a-12 1004 Rīga LATVIA puh. +371 939 4797 mhu.fmi@apollo.lv</p>	<p>OLSZTYN</p> <p>Finnmap Polska Sp. z o.o. al. Wolności Polskiego 39 10-228 Olsztyn POLAND puh. +48 89 526 6091 faksi +48 89 526 6091 fmp@finnmap.pl</p>
<p>PRAGUE</p> <p>Autorizovaná Projektní Kancelář Na Újezdě 7 14100 Prague 4 CZECH REPUBLIC puh. +420 2 414 82 118 faksi +420 2 414 82 814 petr.potuznik@vo.rycz</p>	<p>TALLINN</p> <p>Oü Estkonsult Laki 12 10521 Tallinn ESTONIA puh. +372 656 3204 faksi +372 656 3199 www.estkonsult.ee a.linn@estkonsult.ee</p>	<p>TALLINN</p> <p>Inseneribüroo KPME Oü Veerenni 56 - 19 11313 Tallinn ESTONIA puh. +372 6 839 020 faksi +372 6 839 039 www.kpme.ee kpme@kpme.ee</p>	<p>PETERSBURG</p> <p>ООО FM Стройпроект Energetikov pr 9, lit B, 195027 St. Petersburg RUSSIA puh. +38 40 530 5443 Natalia Luoma-Katari + 358 50 563 5882 Lasse Rajala</p>

Kuva 6. Tytäryhtiöiden osoitteisto Suomessa ja ulkomailla.

3 MISTÄ TUNNEÄLYSSÄ ON KYSYMYS

3.1 Tunneälyn historiaa

Tunneäly-käsitteen kerrotaan syntyneen Yalen psykologian professori Peter Saloveyn ja hänen kollegansa John Mayerin maalatessa olohuonetta vuonna 1987. Miehet päättivät tuolloin lähteä määrittelemään ja mittaamaan uutta tunteisiin liittyvää älykkyyden osa-aluetta, jota tavanomaiset älykkyystestit eivät mitanneet, mutta josta ajattelijat jo Aristotelesta alkaen olivat kirjoittaneet.

Vuonna 1990 julkaistiin ensimmäiset tutkimustulokset, joiden mukaan tunneäly tosiaan erotteli selvästi ihmisiä mm. tunteiden tunnistamisessa ja emotionaalisten kysymysten ratkaisemisessa.

3.2 Tunneälyn osatekijöitä

Tunneälystä on olemassa erilaisia teorioita ja määritelmiä, mutta tieteellisen tutkimuksen näkökulmasta tunneäly nähdään joukkona tunteisiin liittyviä kykyjä ja taitoja, joita tulee pystyä mittaamaan luotettavasti.

Daniel Coleman on eritellyt tunneälynosatekijöitä seuraavasti:/2

3.2.1 Omien tunteiden tiedostaminen

- on tunneälyn kulmakivi. Ihmiset, jotka havaitsevat tunteensa ja osaavat ehkä nimetä ne, osaavat järjestää elämänsä itselleen tärkeään suuntaan. Lisäksi vankka käsitys omista rajoista sekä omista vahvoista puolista lisättynä riittävällä itseluottamuksella edelleen parantaa tilannetta selkeästi.

3.2.2 Tunteiden hallitseminen

- tarkoittaa tunteiden käsittelyä niin, että ne sopivat kulloiseenkin tilanteeseen. Tämä taito lisääntyy itsetuntemuksen myötä. Esimerkkeinä voisin mainita turhautumisen sieto, kiukun hillitseminen, kyky ilmaista kiukkua soveliaasti, vastuunkantaminen omasta toiminnasta, muutoksiin sopeutuminen, rehellisyys ja ammattietiikan noudattaminen, avoin suhtautuminen uusiin ajatuksiin ja näkökulmiin....

3.2.3 Motivaation löytäminen

- tarkoittaa taitoa valjastaa tunteensa jonkin päämäärän saavuttamiseen. Kun ihminen löytää motivaation, hän osaa siirtää mielihyvää tuonemmaksi, pidätellä impulsejiaan, keskittyä tiiviisti ja päästä näin FLOW-tilaan. (FLOW-tilassa keskitytään innostavaan ja mielenkiintoiseen asiaan niin, että aika menettää merkityksensä)/1.

Tällaisen tilan vastakohtana voitaisiin pitää työstressin värittämää tilaa, jossa mikään ei oikein tahdo sujua, aika ei kulu, keho tuntuu väsyneeltä ja ympäristö ja toiset ihmiset rasittavilta. Tällöin tulee sellainen olo tila että ”enhän minä osaa enää mitään” tai ”kuinka tämä nyt on näin vaikeata”.

3.2.4 Muiden tunteiden havaitseminen

- tarkoittaa empatiakykyä. Tässä taitavat ihmiset osaavat huomata pieniäkin viestejä muiden tarpeista, huolista ja iloista.

Se kuinka empaattisia olemme, näyttää monien eri tutkimusten perusteella riippuvan pitkälti elämämme ensimmäisistä vuosista. Empaattisuutemme ajatellaan määräytyvän osaksi myös perimästämme.

Tämän lisäksi koulujärjestelmällämme ja opettajien antamilla esimerkeillä on huomattava merkitys empatian opettajana. Vaikka perimä ja ensimmäiset elinvuotemme muodostavat empaattisuutemme lähtökohdan, omaa empatian kykyä on mahdollista kehittää vielä aikuisenakin.

Nämä ominaisuudet ennustavat myös menestyksellistä ja tehokasta johtamista.

3.2.5 Ihmissuhteiden hoito

- eli taito, jonka avulla saadaan aikaan yhteistyötä. Esimerkkinä voisi mainita, avoin kuunteleminen ja vakuuttavien viestien lähettäminen, erimielisyyksien sovittelu ja ratkominen, hyödyllisten ihmissuhteiden luominen ja vaaliminen, ihmisten ja ryhmien innostaminen ja ohjaaminen...

Yhteistyön hallitsemisella on erittäin suuri merkitys nykypäivän hyvin toimivassa insinööriyöskentelyssä.

Tätä kohtaa jos mitä tulisi pitää erittäin tärkeänä asiana yrityksen organisaatiota kehittäessä.

Tunneällyn osatekijät ovat keskenään monimutkaisessa riippuvuussuhteessa, jonka tutkiminen on vielä kesken.

Ydintekijöistä tärkeämpiä ovat:

- **tietoisuus omista tunteista**
- **impulssien hallinta.**

Eli näenkö tunteita ympärilläni, saanko tunnereaktioista ajattelullani otetta, ymmärrätkö tunteiden dynamiikkaa ja kykenkö vaikuttaman tunteisiin./1/

3.3 Tunneäly tiivistettynä

Tunneäly on kykyä hyödyntää tunteita ja tunnetietoa omassa ajattelussa ja toiminnassa. Tunneäly ei liity persoonallisuuteen tai ihmisen sosiaalisuuteen tai mukavuuteen, vaikka sen puute juuri näissä näkyykin./3

Kun tunne on hallinnassa, kehon stressitaso vastaa omaa toimintakykyä, mistä seuraa paljon myönteisiä vaikutuksia; ihmisen mieliala on korkealla, päätöksenteko on nopeaa, muisti toimii tehokkaasti ja kehon liikkeiden hallinta on hyvä.

Jos tunteitaan ei tunnista eikä osaa niitä hallita, ne ennen pitkää aiheuttavat pitkäaikaisen stressin, joka puolestaan vaikuttaa ihmisen koko hyvinvointiin.

Ihmiset ovat hyvin erilaisia tunteidensa näyttämässä ja ymmärtämisessä. Toisille tunteiden osoittaminen on luontaista ja helppoa, toisille se voi olla äärimmäisen vaikeata.

Omakohtaisena kokemuksena haluankin tässä vaiheessa mainita että tässäkin kohdassa pätee se vanha toteamus että – ”alku aina hankalaa”.

Tunneälyä mitataan laaja-alaisesti tunteisiin liittyvällä ”palikkatestillä”, lyhyellä itse-arvioinnilla sekä ns. 360-arvioinnilla, jossa 5-10 muuta ihmistä arvioi henkilön toimintaa.

Eri mittareilla ja mittausnäkökulmilla saadaan luotettavampi kuva henkilön tunneälykkyyden ilmenemisestä./1

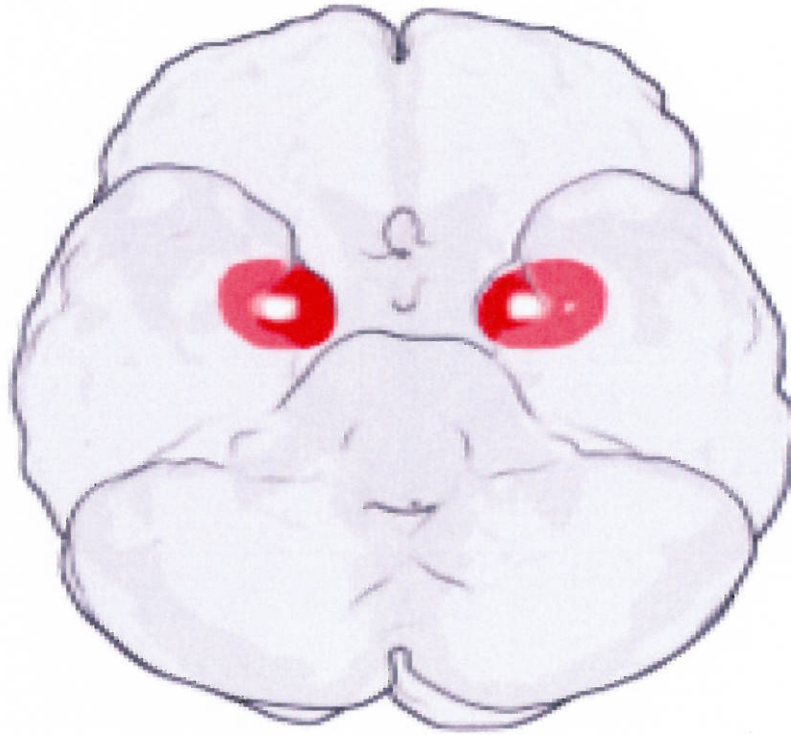
Tiivistettynä voidaan todeta, että tunneäly on taito säädellä omia ja toisten tunteita, taitoa ymmärtää ja analysoida tunne-elämää, taito käyttää tunteita, ajattelun ja tunteiden nimeämisen ja tunnistamisen taito /2

3.4 Aivojen tunnetietokone, manteliumake

Manteliumakkeet (*corpus amygdaloideum*) ovat kaksi mantelinmuotoista ryhmää neuroneita, jotka sijaitsevat aivojen otsalohkossa.

Ne ovat osa limbistä järjestelmää ja niiden pääasiallisiksi toiminnoiksi on tutkimuksissa havaittu tunnereaktioiden muistaminen ja prosessointi.

Manteliumakkeiden on sanottu olevan ns. tunnetietokone./ 7

Kuva 7. Aivojen tunnetietokone - mantelitumake./7

4 TUNNEÄLYN MERKITYS NYKYJOHTAMISESSA

Viime aikoina on tutkimuksien perusteella todettu että tunnetaidot ovat erityisen tärkeitä sellaisille johtajille, joiden perimmäinen tarkoitus / tehtävä on saada muut työskentelemään tehokkaammin joko yksinäisessä tutkimustyössä tai isommassa projektiryhmässä.

Johtajan tunnetaitojen heikot ja vahvat puolet kiteytyvät kysymykseen siitä, pystyvätkö hänen alaisensa työskentelemään organisaation hyväksi kykyjensä mukaisesti tarmokkaasti ja tehokkaasti nykyajan yhä enemmän ja enemmän stressaavassa yhteiskunnassa.

Tunneälyn vaikutus kasvaa kasvamistaan organisaation huippua kohti noustessa.

Tunneäly on taitoa säädellä omia ja toisten tunteita, taitoa ymmärtää ja analysoida tunne-elämää, taitoa käyttää tunteita ajattelun apuna ja tunteiden nimeämisen ja tunnistamisen taitoa.

Tunneälyjohtajalla on herkät tuntosarvet. Välittömästi huomattessaan synkän pilven alaisensa kasvoilla hän pysähtyy alaisen luo ja aidon vilpittömästi haluaa selvittää asian heti havaittuaan.

Tutkimusten mukaan vähiten uupumusta esiintyy sellaisissa työyhteisöissä, joissa esimiehet kuuntelevat alaisiaan ja heidän tunteitaan ja pyrkivät ratkaisemaan tunteiden viestittämiä ongelmia. Edellämämainituissa työyhteisöissä tunteet ovat sallittuja ja niitä hyödynnetään merkittävänä voimavaroina.

Tunneälyjohtajalla työelämässä tärkeitä taitoja ovat stressinsieto, ihmisten johtaminen ymmärtämällä heitä, positiivinen asenne sekä kyky tehdä päätöksiä ripeästi ja ennakkoluulottomasti. Hänellä ei myöskään saa olla tiukkoja periaatteita, jotka rajoittavat hänen ajatteluaan ja sitä mitä hän vastaanottaa. Hän laajentaa maailmankuvaansa kokemusten perusteella.

Tunneälyllä varustettu johtaja saa meidät uskoman siihen, että hän aidosti välittää meistä henkilöinä, on vilpittömästi kiinnostunut meidän työtehtävien tasosta ja tilasta. Suuri merkitys on myös sillä, että työntekijät tiedostavat johtajan panostavansa kaikkensa omaan työtehtäväänsä.

Kuva 8. Perinteistä ”Patruuna”- johtamista.

5 TUNNEÄLYN HYÖDYNTÄMINEN

5.1 Yleistietoutta hyödyntämisestä

- Tunneäly on olemassa, haluamme tai emme, sillä tunteet ovat olemassa. Toiset osaavat johtaa ja operoida paremmin kuin toiset.

Kun ennen naisen piti ruveta mieheksi, hyväksi jätkäksi, ollakseen uskottava johtaja, pitäisikö miesten ottaa naisista mallia, jotta heistä tulisi tunneälyjohtajia, tulevia menestyjiä.?/1

- Tunneälyn maailmassa se, miten sanoo asiansa, on jopa tärkeämpää kuin se, mitä sanoo./3

- Tunneällyn avulla ihminen lisää vuorovaikutuksen ymmärrystään, suostuttelukykyään, aloitteellisuuttaan, itseluottamustaan ja yhteistyökykyään.

Nämä ominaisuudet ennustavat myös menestyksellistä ja tehokasta johtamista.

- Nykyajan yhteiskunnassa työ kuin työ muuttuu yhä enemmän asiantuntemusta ja ihmissuhdeosaamista vaativaksi. Tämä on suurin syy siihen, että vaatimus tunneälyosaamisesta hiipii suomalaisillekin työpaikoille.

- Tästä syystä esimiehen on entistä enemmän tultava esiin, pantava itsensä likoon ja oltava työyhteisön tunneilmaston yksi keskeinen ylläpitäjä.

Esimiehen olisi osattava ja rohjettava kohdata paitsi omat, myös työpaikalla liikkuvat tunteet täysin avoimesti ja rohkeasti.

- Vanhan kansan oppineet tähän helposti toteavat, että eihän suomalaisella työpaikalla voi näyttää tunteitaan, vaan ne on visusti pidettävä piilossa. Onneksi tälläkin sektorilla kehitys kulkee eteenpäin ja asenteet muuttuvat.

- Näytä tunteesi – tunteet tarttuvat; ole siis positiivisten tunteiden tunnejohtaja.

- Lopuksi voisi vielä todeta eri tutkimuksiin perustuvan tärkeän tosiasian tulevaisuutta ajatellen:

- Vaikka tunneälykkyyden perusta luodaan lapsuudessa (geeniperinnön lisäksi), voi jokainen halutessaan kehittää omia tunnetaitojaan. Tietoisuus, tunteiden ymmärtäminen, halu kehittyä ja aito pyrkimys kehittymiseen tuovat melkoisia tuloksia./2

5.2 Hyödyntämistä organisaation kannalta

Asiantuntijaorganisaatiossa tutkimusten mukaan lahjakkaat työntekijät antavat parhaan osaamisensa organisaationsa käyttöön vain, jos itse niin haluavat. Johtajan suurena haasteena on synnyttää ja säilyttää tämä motivaatio. Luovaa organisaatiota ei johdeta menestykseen hallinnoimalla. Sen menestyminen edellyttää aivan toisella tavoin painottunutta johtajuutta, tunneälyjohtajuutta.

Johtajan haasteet asiantuntijaorganisaation johtohahmona eivät ole vallan vähäisiä. Itse asiassa organisaatio toimii luovien hahmojen lahjakkuuksien varassa. Juuri nämä henkilöt ovat organisaation sydän sekä menestyksen voimavara. Johtajan tärkeänä tehtävä on tämän kaltaisessa organisaatiossa motivoida henkilökuntaa siten, että saadaan organisaatiosta paras mahdollinen osaaminen esille.

Loppukaneettina voidaan todeta, että asiantuntijaorganisaation johtajalle välttämättömiä ominaisuuksia ennen muuta ovat:/1

- Tunneäly ja ihmissuhdetaidot
- Visionäärisyys
- Fokusointikyky
- Toimialaosaaminen
- Intensiivisyys

5.3 Kun tunteet karkaavat

Tunteen reaktiot ovat huomattavasti järkeilyä nopeampia. Siksi tunteet joskus pääsevät valloilleen ennen kun järki saa ne kontrolliin.

Vihastuessaan ihminen saattaa joutua tunnekaappauksen alaiseksi – hän ei hallitse tunteitaan.

Tällöin hänen kykynsä kuunnella, ajatella ja puhua katoavat.

Ensimmäisenä havaittuaan tilanteen hänen on saatava mahdollisimman pikaisesti itsensä rauhoittumaan, joko sisäisellä puhelulla itsensä sisimpään tai jollain muulla tavalla on saatava ajatukset hetkeksi pois tunnekuohun aiheuttaneesta syystä. Mitä pikemmin henkilö saa tunnekaappauksen hallintaansa, sitä pienemmät tappiot ovat.

On kuitenkin syytä pitää mielessä että mahdollisia tunnekaappauksia ei saa ruveta alitajuisesti pelkäämään, sillä kuitenkin ihminen on vain elollinen olento, jolle pakostakin tulee erheitä.

5.4 Suhdeverkosto

Hyvin hoidetulla suhdeverkostolla joko yrityksen sisällä tai yrityksen ulkopuolella on todella suuri merkitys yrityksen tehokkuutta / kannattavuutta mitattaessa.(asiantuntijoiden hyödyntäminen).

Toimivan suhdeverkoston luomiseen on syytä varata kaikki liikenevät voimavarat, jotta tulevaisuudessa sen hyödyntäminen voisi olla hedelmällistä.

Erinomaisia apukeinoja hedelmällistä suhdeverkostoa ylläpitäessä ovat jo aiemmin edellä mainituista Golemanin nimeämistä tunneälyn osatekijöistä tärkeimmät:

- Tunteiden hallitseminen
- Muiden tunteiden havaitseminen

Suhdeverkostoja on todettu olevan kolmenlaisia:/4

1. Viestintäverkosto
2. Asiantuntijaverkosto
3. Luottamusverkosto

Tutkimusten perusteella on todettu, että samat ihmiset ovat harvoin yhtä aikaa eri verkkojen solmukohdissa.

6 YHTEENVETO

Tutkintotyö oli kaiken kaikkiaan hyvin mielenkiintoinen, sopivan laaja ja haastava. Yhteistyö opettajan ja tutkintotyön valvojan kanssa sujui hyvin.

Tutkintotyö kokonaisuudessaan on hyvin tarpeellinen ja käyttökelpoinen KPM-Engineering Oy:lle. Yhtiössä on koulutussuunnitelman mukaisesti panostettu esimiesten koulutukseen. Valtaosa esimiesasemassa olevista on osallistunut Tampereen Yliopiston Liiketaloudellisen Tutkimuskeskuksen järjestämälle Lähiesimies-koulutukseen. Yhtenä osa-alueena kyseisessä koulutuksessa on Tunneäly, josta allekirjoittanutkin on saanut kipinän näinkin tärkeän asian perehtymiseen.

Työn kautta olen mielestäni havainnut, miten tunneällyn tunnistaminen tärkeäksi osa-alueeksi insinööriyöskentelyssä pikkuhiljaa mielletään.

Lähtötietoja hakiessani havaitsin kyseisen asian olevan vielä melkoisen uutta, sillä lähes joka artikkelissa pohjana mainittiin itsekkin kohdassa 3 esittelemäni Daniel Golemanin mainitsemat kohdat. Hieman eri sanoin toki, mutta periaatteeltaan kuitenkin kaikki puhuvat samasta asiasta.

Tämä tutkintotyön aihe ei ole normaali ammattikorkeakoulun tutkintotyön aihe, mutta siitä huolimatta toivoisin tästä aiheesta olevan paljon hyötyä työelämän aloitteleville, tuleville esimiehille, insinöörin aluille.

Lopuksi haluan vielä tuoda esille Danah Zoharin kirjassaan Spiritual Intelligence esille tuoman väitteen että olisi oikeampaa ymmärtää älykkyys kolmitasoisena:

- ”tavanomainen” looginen äly
- tunneäly
- sprituaalinen äly

LÄHTEET

Painetut lähteet

- 1 Artikkelik Mikael Saarinen /CITY-lehti / Ilmiöt, 1/2005.
- 2 Goleman, D 1999. Tunneäly työelämässä, Otava,
- 3 Saarinen, M ja Kokkonen, M 2003. Tunneäly, kohti kokonaista elämää, WSOY

Painamattomat lähteet

- 4 Mikkola, Matti, toimitusjohtaja. Keskustelut 2007. KPM-Engineering Oy Tampere
- 5 Kopponen, Olavi, yliopettaja. Keskustelut 2006-2007. Tampereen ammattikorkeakoulu
- 6 Kumpula, Tuomas, kouluttaja. Tunneälykoulutus 2005. Tampereen Yliopiston Liiketaloudellinen Tutkimuskeskus

Sähköiset lähteet

- 7 fi.wikipedia.org/wiki/Mantelitumake. 29.02.2008
- 8 <http://www.kpmeng.fi>
- 9 <http://www.fmc.fi>